

Vision och strategi

Hållbar utveckling Skövde 2000

Vision och Strategi

Hållbar utveckling Skövde 2000

Hållbar utveckling innebär att se och arbeta för helheten i det ömsesidiga beroendet till alla de områden som vi lever och verkar inom. Ekologi är ett område, andra är ekonomi och sysselsättning, jämställdhet och jämlikhet, kunskapsutveckling, social välfärd, livskvalitet och regional utveckling. Inget av dessa områden kan ses isolerade från varandra.

Varför behöver Skövde en vision?

Alla som bor och verkar i Skövde förväntar sig ett långsiktigt framtidsansvar från kommunens politiska ledning. Därför måste kommunens vilja, inriktning och mål tydliggöras i en långsiktig vision.

En vision är en bild av framtiden målad med stora penseldrag. Alla skövdebor skall kunna förstå och känna delaktighet i den önskade framtidsbilden. Visionen förändras ständigt i takt med samhället och omvärlden och skall ses som en inbjudan till skövdeborna att aktivt delta i en demokratisk process, som påverkar allas utveckling och framtid.

Genom visionen kan vi öka det gemensamma framtids- och omvärldsmedvetandet och därigenom skapa ett brett engagemang. På detta sätt ökar vi möjligheterna att nå uppställda mål.

Skövdevisionen

"Vi skall ge Skövde kommun en Hållbar utveckling under 2000-talet. Skövde skall vara en plats på jorden där det är skönt och stimulerande att bo och arbeta. Vi planerar därför långsiktigt och arbetar för helheten, medvetna om att alla samhällsområden är oundvikligt och ömsesidigt beroende av varandra. 1) 2)

Vi antar utmaningen att värna om det ekologiskt hållbara samhället samtidigt som vi främjar näringslivet och kommunen i dess konkurrensutsatta villkor.

Vi skall bygga en social välfärd som innebär livskvalitet och trygghet för alla skövdebor oavsett kön, ålder och härkomst.

En strävan efter jämställdhet och jämlikhet skall genomsyra de olika verksamhetsområdenas visioner och strategier.

Sysselsättning och ekonomi skall stimuleras genom att vi skapar kontinuerlig förnyelse i den befintliga verksamheten samtidigt som vi utvecklar ny verksamhet inom framtidsområden. Alla skall finna sin uppgift och plats i kommunen och beredas möjlighet till framtidsinriktad utbildning och kompetensutveckling. Särskilt gäller detta inom informationsteknikens område.

Vi som är invånare i kommunen skall engagera oss i och aktivt påverka utvecklingen i Skövde och vår del av världen. Genom en gemensam framtidsbild, som

vi tror på, kan vi samla våra krafter till att bygga en hållbar framtid tillsammans - för oss och för kommande generationer”.

1) “Hållbar utveckling“ Begreppet myntades 1987 i FN:s Bruntlandsrapport (Sustainable Development). Används nu världen över, efter Rio-konferensen, som vägledande visionsbegrepp för att mobilisera samhällets alla områden till dialog och kraftsamling (bl a Agenda 21).

2) Vi avser i detta dokument såväl medborgare som kommunala organ och verksamheter i Skövde, d v s vi som bor och verkar i Skövde.

Hållbar utveckling för Skövde

Skövde liksom övriga kommuner i landet står inför stora förändringar. Vi går in i ett nytt samhälle som ser annorlunda ut än det som präglat den industriella epoken och kanske även välfärdssamhällets epok. Det ställs nya krav på medborgarna. Agerar vi klokt kan vi gemensamt göra framtiden till en möjlighet. Är vi passiva kan utvecklingen bli ett hot.

Ekologin och kretsloppsprincipen hade tidigt en central roll i begreppet Hållbar utveckling. Jämlikhet i både social, geografisk och etnisk mening samt jämställdhet är andra viktiga områden, som efterhand vuxit in i begreppet.

Hållbar sysselsättning och ekonomi krävs för att vi skall ha råd med välfärd och samhällsservice. Eftersom den ekologiska kretsloppsprincipen är grundbulten för Hållbar utveckling måste även näringsliv och ekonomi följa denna princip för att vara trovärdiga i sitt arbete för framtiden.

Hållbar utveckling är också vårt lokala svar på de globala hot världen står inför. Skövde kommun är en del i ett större sammanhang och vi kan genom vårt lokala arbete och vår vision visa att vi tar vårt ansvar.

Utveckling av Skövdevisionen

Hela samhället

Hållbar utveckling skall vara det vägledande begreppet för att mobilisera samhällets alla områden till dialog och kraftsamling. Agenda 21 är en mycket viktig del i arbetet, men alla samhällsområden skall ta fram sin vision för Hållbar utveckling utifrån sina förutsättningar, behov och verklighet.

Både ekologi och ekonomi

Hållbarhet måste också översättas till näringslivs- och konkurrenstermer. Vårt näringsliv, som skall skapa morgondagens sysselsättning och ekonomiska bas, arbetar i en internationell ekonomi med en hårdnande konkurrens. Det främsta konkurrensmedlet är kvalitet och kunskap. Detta innebär att inte bara näringslivet utan samtliga samhällsområden måste stärka sin konkurrensduglighet. Detta för att vi inte ska förlora positiva tillgångar och resurser och för att identifiera Skövdes verkliga tillgångar, som ska stärka vår framtida ekonomiska utveckling.

Bred kunskaps- och IT-utveckling

Visionen syftar till en stark kunskapsutveckling. Det gäller att lyfta hela samhällets kunskapsnivå inom alla områden för att vi konstruktivt skall kunna hantera det epokskifte och den ökade konkurrens samhället för närvarande står inför. Informationstekniken (IT) är nära kopplat till kunskapssamhället och påverkar också hela samhället. IT är människans arbetsinstrument och ett medel för att höja kunskapsnivån på jämlika och jämställda villkor. Det gäller att skapa både fördjupad och breddad kompetens.

Jämställdhet och jämlikhet

Jämställdhet mellan könen kräver extra uppmärksamhet då regionen präglas av traditionellt synsätt både vad gäller attityder och arbetsmarknad. Jämlikhet är viktigt för grupper som idag har svårt att hävda sig i samhället. Det kan handla om arbete, hjälpmedel eller andra resurser, men också om förändrade attityder och tilltro till andra människors kapacitet.

Uthållig regional utveckling

Visionen syftar också till en balanserad och uthållig regional utveckling. Vi skall utveckla de mindre orterna i Skövde och i närregionen genom att främja den decentraliserade Ortsstrukturen och en positiv och vital landsbygdsutveckling. Vi skall också arbeta aktivt och målmedvetet för en regional utveckling i Västra Götaland.

Stärkt samhällsservice

Visionen syftar till hållbar social utveckling. Kärnverksamheter som skola, barnomsorg, äldreomsorg och annan service skall vara av god kvalitet och kunna beredas samtliga medborgare. Detta utgör det eftersträvansvärda resultat vi vill nå genom vårt arbete.

Hållbar utveckling skall leda till god livskvalitet

Resultatet av arbetet skall innebära att vi kan erbjuda en effektiv kommun och en god livskvalitet för alla som bor och verkar i Skövde. Detta skall attrahera människor och företag till Skövde.

Hur uppnår vi Hållbar utveckling?

Vår strategi bygger på att samtliga samhällsområden utvecklar dessa tre arbetsmodeller:

- **Värna och vårda befintliga verksamheter**
- **Utveckla nytt ur det befintliga**
- **Nyskapa och utveckla mot nya framtidsområden**

Gäller hela samhället

Visionen skall användas som hävstång för Skövdes samhällsutveckling. Den ska mobilisera oss och sätta fart på ett inre och yttre förändringsarbete.

Profilerar Skövde

Vi skall profilera Skövde och ta fram en plan som anger hur vi skall föra ut budskapet till medborgarna och omvärlden. Möjliga redskap är t ex hushållstidning,

information och diskussion via hemsidan på Internet, framtidsdagar i stadshuset och marknadsföring i övrigt. Externa marknadsföringsaktiviteter skall vara riktade och baserade på målgruppstänkande.

Konsekvens och uthållighet

Genom att vara konsekventa, uthålliga och kreativa gör vi Hållbar utveckling till något verkligt och specifikt utifrån Skövdes förutsättningar. Varje samhälls- och verksamhetsområde utvecklar delvisioner, strategier och åtgärdsprogram för att nå målet.

Hög trovärdighet

Kommunledningen skall vara trovärdig mot invånarna och mot omvärlden. Vägen till målet går genom diskussion, utbildning samt utveckling av förhållningsätt och metoder. Det viktiga är att starta processen, inriktad på långsiktigt helhetstänkande, med vilja att hålla stadig kurs och att själva vara uthålliga. Vi måste inse att det är i framtida handlingar vi bevisar vår trovärdighet. Handlingar som av omvärlden uppfattas som motsägelsefulla mot Hållbar utveckling innebär förlorad trovärdighet.

Delvisioner

Delvisionerna anger visioner för varje redovisat samhällsområde och beskriver hur vi inom respektive område skall arbeta för att uppnå visionen om Hållbar utveckling.

Vision om människan och samhället

Vi fortsätter arbetet mot ett jämlikt och jämställt samhälle där alla människor respekteras och ges goda möjligheter att utvecklas, arbeta, leva och trivas. Vårt samhälle med alla sina åtaganden och sitt demokratiska arbetssätt skall kännas angeläget för alla. Vi arbetar därför med att fördjupa demokratin.

Olikhet människor emellan betraktas som något positivt som berikar, nyanserar och förnyar. Vi värderas utifrån ett synsätt där vi i första hand är människor.

Skövdes samhällsservice fortsätter att ha en hög kvalitet. Den utformas så att den bidrar till att utveckla den egna förmågan. En god samverkan blir därmed ytterst betydelsefull. Vi agerar utifrån begreppen delaktighet, inflytande, trovärdighet och meningsfullhet.

Vi inser våra spelregler med krav på god etik och moral, rättstrygghet, rättvisa och en god hushållning av allmänna medel. Verksamheter utvärderas och förnyas därför ständigt. Vi inser också att vi på ett ömsesidigt sätt är beroende av en effektivt fungerande arbetsmarknad utanför vår egen.

Hur uppnår vi detta?

Genom att vara lyhörda och respektfulla inför medborgarnas och olika gruppers behov. Kommunens synsätt bör granskas och diskuteras och innebörden i begreppet Hållbar utveckling måste accepteras och utvecklas. Den kommunala servicen utvecklas och anpassas genom en dialog där olika kanaler används.

Vi fortsätter med kompetensutveckling. Kvalitet i arbetet och förståelse av helheten skall verka vid sidan av en hushållning med begränsade resurser.

Utbildning och kompetens ökar möjligheterna till en mer variationsrik och komplex arbetsmarknad. Samarbetet måste därför öka med institutioner för utbildning, företag, föreningar och organisationer. Den nya informationstekniken skall spridas till alla människor och områden via en utvecklad och anpassad pedagogik.

Vi fortsätter att vara en "säker och trygg" kommun med ett aktivt folkhälsoarbete och helhetsperspektiv på människan i samhället.

Den kommunala organisationen skall skapa möjligheter för ett praktiskt genomförande av synsättet Hållbar utveckling.

Vision om miljö och ekologi

Vi skall i Skövde vara en förebild i Agenda 21-arbetet genom att arbeta för att sluta kretsloppen, stärka den biologiska mångfalden och använda förnyelsebara resurser.

Näringsliv, kommunikationer, boende, m m skall utgå från de naturliga kretsloppen. Det som tas av jordens resurser skall kunna ersättas; "lika ut-lika in".

Hur uppnår vi detta?

Vi skall fortsätta vårt Agenda-21 arbete. Vi skall också fortsätta att vara en "säker och trygg kommun" enligt FN-organisationen WHO.

Vi skall effektivisera miljöarbetet genom bl a miljöpolicy, miljöbokslut och miljörevision.

All upphandling skall vara inriktad på miljöanpassade varor och tjänster.

Vi skall erbjuda alla invånare utbildning i kretsloppskunskap.

Vi skall skapa förutsättningar för invånarna att aktivt medverka till en ändrad avfallshantering-återvinning, energiutvinning, kompostering, samt alternativa toalettsystem.

Vi skall föreslå åtgärder för att förbättra energihushållningen, öka energieffektiviseringen samt öka användningen av inhemska förnyelsebara energikällor.

All bebyggelse skall utformas och utföras enligt de ekologiska principerna.

Vi skall skapa förutsättningar för införandet av transportsystem som är hållbara i ett längre perspektiv.

Vi skall vara lyhörda för invånarnas synpunkter på kommunens miljöarbete.

Vi skall sprida kunskap om Agenda 21-arbetet nationellt och internationellt.

Vision om näringsliv och sysselsättning

Vi skall medverka till att stärka det storskaliga näringslivet samtidigt som vi stimulerar det småskaliga i syfte att skapa ett balanserat näringsliv.

Vi skall bli en kommun som präglas av ett kvalitets- och kunskapsorienterat näringsliv med starka informationstekniska och miljömässiga förtecken. Vårt näringsliv skall bli hållbart ur både miljö- och konkurrensmässigt perspektiv.

Hur uppnår vi detta?

Vi skall värna om det som redan är uppbyggt; Volvo, högskolor, byggämnesindustri, hälso- och sjukvård samt militär verksamhet. Vi skall medverka och påverka verksamheterna, så att de utvecklas efter nya krav och behov. I detta sammanhang skall projekten "Motorproduktion" och "Hälso och Sjukvård" ses.

Jordbruk och livsmedelsindustri är basnäringar som skall värnas och utvecklas. Vi skall utveckla de befintliga näringarna för att möta framtiden. Ett viktigt exempel är projektet "Försvaret och räddningstjänst". Vi skall också tillämpa ny teknik inom nya arbetsområden.

Vi skall satsa mot nya framtidsområden. Vi skall utveckla turism, handel och evenemang som är framtida näringar med stor potential. Skövde skall marknadsföras som en naturlig mötesplats, logistik- och kommunikationcentrum och ungdomsstad.

Småföretagandet skall stimuleras kraftfullt och vi ska stödja grodd- och avknopningsföretag, bl a genom Kreativt Center Skaraborg. IT-området är här en stor möjlighet och utmaning. I detta sammanhang skall projektet "IT-tillväxtföretag" ses.

Sysselsättningsfrågor skall i högsta grad prioriteras. Nya former och områden för sysselsättning skall utvecklas. Ett näringslivsprogram skall utarbetas som närmare anger hur ovan angivna mål skall uppnås.

Vision om kunskapsutveckling

I det svenska samhället är det skolans uppgift att i samverkan med föräldrarna lägga grunden till ett livslångt lärande. Vi skall erbjuda våra barn och ungdomar en helhetssyn på lärandet där social och personlig utveckling är naturliga inslag. Skolan skall vara sådan att alla kan utvecklas och skaffa kunskaper utifrån sina förutsättningar.

Kunskapsutvecklingen skall ge en beredskap att möta de stora förändringar som omvärlden ställer oss inför. Frågor om internationalisering, kulturarv, miljö- och media skall uppmärksammas så att alla får en möjlighet att orientera sig i en komplex verklighet med stort informationsflöde. Vi ska fortsätta satsningarna på ett kunskapslyft för vuxna. Vi ska öka möjligheterna att skaffa den kunskap och kompetens som behövs i ett förändrat arbetsliv.

Vi skall arbeta för att höja utbildningsnivån i vårt samhälle och skapa en positiv attityd hos enskilda och företag till högre utbildning och forskning.

Hur uppnår vi detta?

Genom att ta till vara på personalens kompetens och kunskap, lära oss söka kunskap, lära av varandra, utveckla verksamheten och producera ny kunskap, utvecklar vi en lärande organisation. Uppföljning och utvärdering blir naturliga inslag för att säkerställa hög kvalitet.

De barn vars föräldrar så önskar, skrivs in i skolan vid sex år och erbjuds en tio-årig skola. Denna tidiga skolstart medför konsekvenser för hela grundskolan och gymnasieskolan samt förändrar synen på inläring. Eleverna skall ha möjlighet att påverka planeringen av undervisningen.

Skövde skall sträva efter att vara ett centrum för gymnasieutbildningen i regionen med ett brett utbildningsutbud av god kvalitet. Vi skall stärka vårt gymnasiesamarbete med övriga kommuner i regionen.

Komvux skall fortsätta arbetet med att erbjuda vuxna utbildningsåtgärder på grundläggande och gymnasial nivå. Vuxenutbildningen skall kontinuerligt reformeras för att anpassas till arbetsmarknaden och vuxnas behov. Vi skall främja utbildning och forskning genom att tillföra utvecklingsresurser till närregionens högskolor och universitet (Högskolan i Skövde, Sveriges lantbruksuniversitet i Skara, Hälsohögskolan Väst, Skövde). Vi skall medverka till och stödja samverkan mellan dem och med näringslivet.

Byggforskningsrådet har gett ett antal forskargrupper i uppgift att forska kring begreppet "Den hållbara staden". Utgångspunkten är i stort den samma som anges i vår vision om Hållbar utveckling. Vi bör undersöka möjligheterna att omfattas av denna forskning - om möjligt genom Högskolan i Skövde.

Vision om kommunikationer och infrastruktur

Vi skall tillgodose samhällets krav på rörlighet men också dess ekologiska krav. Skövde skall bli bra på ekologiska och IT-orienterade kommunikationslösningar för att minska ekologiskt slitande transporter och förbättra kommunikationsmöjligheterna.

Det är angeläget att det befintliga tåg- och vägnätet ytterligare förstärks för att minska restiderna i närliggande regioner. Vi bör också förbättra resmöjligheterna till viktiga europeiska centra.

Hur uppnår vi detta?

Vi skall förbereda hela samhället, medborgare och företag på IT-samhällets fortsatta utveckling genom vår IT-strategi.

Genom att satsa på den informationstekniska infrastrukturen kan vi minska miljömässigt slitande transporter. En viktig del i denna satsning är Resursnät Skövde, som möjliggör global kommunikation. Ökat distansarbete och minskad postgång blir de positiva effekterna.

Vi skall undersöka möjligheten att minska transporter genom att pröva vilka varor som lämpar sig för lokal produktion. Vi skall arbeta för förbättrad vägstan-

dard både vad gäller det lokala och det övergripande vägnätet. Mest angeläget är R 48 (Skultorp), R 49 (Skövde-Skara) och E 20. Vi skall påverka utbyggnaden av Västra stambanan, vilket är miljövänligt och samhällsekonomiskt fördelaktigt.

Skövde skall vara en naturlig mötesplats och kommunikationscentrum för olika former av besöksnäringar (konferenser, mässor, handel, forskning, kultur, fritid och turism). 3)

Producentansvaret för förpackningar kommer att få effekter på emballage, transporter, logistik och storskalighet i produktionens processer. Dessa kan i framtiden generera nya "gröna jobb".

3) Kritiska frågor är bl a: Hur kan Skövde bli ekologisk hållbart samtidigt som vi är ett kommunikationscentrum? Hur kan Skövde bli ekologiskt hållbart samtidigt som vi har vår flygplats?

Vision om kultur- och fritid

Kultur- och fritidsaktiviteter är för alla. Vi skall erbjuda en bra balans mellan olika aktiviteter och med hänsynstagande till samhällets alla grupper. Kultur och fritid skall ses som en helhet som var för sig och tillsammans berikar människan.

Kreativitet frodas där det mentalt är högt i tak och där man ständigt utmanar människors sinnen. Kulturen spelar en viktig roll med att spegla samhället, frigöra, provocera, förändra attityder, ge skönhet och livslust. Med ökade krav på kvalitet och upplevelser på fritiden har kulturen och fritidsverksamheterna blivit en viktig lokaliserings-faktor.

Vi måste förstå och hantera de värderingsförskjutningar som de yngre generationerna står för. Skövde skall bli en spännande ungdomsstad med ett attraktivt kultur- och fritidsutbud. Studerande, värnpliktiga m fl skall uppleva Skövde som en plats man gärna återkommer till.

Hur uppnår vi detta?

Våra resurser för kultur och fritid skall fördelas efter de behov och önskemål som föreligger. Vi bör därvid beakta undersökningar som gjorts om våra kultur- och fritidsvanor. Vi bör också granska våra attityder och traditioner till olika aktiviteter och till olika samhällsgrupper.

Skövde måste fortsätta att utveckla och erbjuda olika aktiviteter då möjligheterna till en rik fritid utgör en viktig faktor i människans helhet av arbete och fritid. Vi skall därför leta efter olika lösningar för att utveckla kultur- och fritidsutbudet.

Värderingsförändringar vad gäller kultur och fritid måste beaktas. Ungdomars önskemål och behov bör tydliggöras och en verklig dialog komma till stånd.

Vi skall utveckla projektet "Mötesplats Skövde". Här ingår evenemang, ungdomsfrågor, kultur- och fritidsverksamheter och även förnyelsearbete av stads-kärnan i syfte att göra Skövde attraktivt och livfullt.

Vision om den kommunala ekonomin

I jämförelse med andra kommuner har vi en god ekonomi, men trots detta måste vi likväl göra hårda prioriteringar. Våra verksamheter skall präglas av god hushållning av tillgängliga resurser. Framtida kommunala behov inom främst vård, omsorg och skolor kommer att ställa stora krav på den kommunala ekonomin.

Även om behoven på kort sikt är stora måste vi prioritera i satsningarna för en långsiktig utveckling för att därigenom skapa ett hållbart samhälle.

Hur uppnår vi detta?

Det gäller att kunna hantera både det kortsiktiga och långsiktiga perspektivet genom att i dagsläget kunna hushålla med resurserna samtidigt som det är angeläget att kunna "investera" i framtida utvecklingsområden. I detta avseende avses inte minst satsningarna i mänskliga krafter och resurser.

En princip bör vara att i det långsiktiga perspektivet skall nettokostnadernas andel av skatteintäkter och generella bidrag vara högst 90%. Detta ger utrymme för en hållbar ekonomisk utveckling.

En annan viktig princip är att fortsätta arbeta för att bibehålla låga kommunala avgifter och taxor, vilket tillsammans med en låg kommunalskatt ger konkurrensfördelar.

Vision om regional samverkan

Skövde skall bli bra på regional samverkan. Den närregion vi verkar inom har till stora delar en gemensam arbetsmarknad. Kommunerna i närregionen har också en kulturhistorisk naturlig koppling till varandra där administrativa gränser har mindre betydelse.

Regionen hör även samman beträffande utbildning, köpenskap och turism. Därför är det naturligt att samarbeta.

Målet för samarbetet är att stärka regionen genom att tillvarata och utveckla de gemensamma resurserna där de inblandade parterna skall vara vinnare.

Målet skall också vara att inom kommunen kunna bibehålla en stark och uthållig decentraliserad Ortsstruktur.

Hur uppnår vi detta?

Det påbörjade samarbetet med grannkommunerna skall stärkas ytterligare genom att samtliga samhällsområden bearbetas och belyses med siktet inställt på ett konkret samarbete. Samarbete skall också utvecklas med övriga kommuner i närregionen.

Vi skall stärka vår position i en västsvensk regional samverkan genom att aktivt delta och agera i de organisationer som skapas. Vi skall också utveckla kontakter med andra kommuner med en Ortsstruktur och samhällsutveckling som motsvarar vår egen.

För att bibehålla en decentraliserad Ortsstruktur måste landsbygdsprojekt av olika slag stödjas.

Vision om internationell samverkan

Vi skall stärka vår roll i internationella nätverk, organisationer och vänortssamarbeten.

Vi skall vidareutveckla kontakter och samarbeten men också utveckla nya.

Detta skall vi göra genom att ringa in potentiella samverkanspartners (städer, kommuner och regioner) i den internationella omvärlden, som kan tillföra Skövde utvecklingsfördelar. På detta sätt kan vi göra det internationella samarbetet mer effektivt. Vi skall också informera och sprida kunskap om Skövdes utvecklingsprojekt internationellt.

Hur uppnår vi detta?

Genom att utveckla vårt samarbete med befintliga vänorter och se över möjligheterna till nya behovsorienterade utvecklingsprojekt.

Vi etablerar nya internationella målinriktade vänortskontakter.

Vi förstärker vårt samarbete med West Sweden genom deltagande i olika projekt.

Vi ska vidareutveckla vårt kontaktnät inom EU.

Vi utvecklar vårt samarbete med internationella organisationer. Exempel är ICLEI (The International Council for Local Environmental Initiatives) och INEM (International Network for Environmental Management).

Vi utnyttjar Skövdes geografiska placering och skapar en mötesplats för internationella projekt.

Genom att etablera kontaktvägar mellan skolor i Skövde och skolor i Europa skapar vi förståelse och öppenhet för internationella relationer.

Kommunstyrelsekontoret

Postadress 541 83 Skövde Telefon 0500-49 80 00 Webbplats www.skovde.se